

О.І. Линник, доцент, к.е.н.

Л.С. Чернова, студент НТУ «ХП»

ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Актуальні проблеми в галузі економіки неможна вирішувати без вдосконалення побудови податкової системи, яка є одним з найважливіших важелів державного регулювання господарства країни. Ефективність цього регулювання залежить від визначення складу податкової системи, висоти податкових ставок, видів і розмірів бюджетних пільг.

На сьогоднішній день існує багато недоліків при оподаткуванні підприємницької діяльності в Україні. Серед них: складність, нестабільність та переважно фіскальна спрямованість чинної податкової системи; адміністрування податків та зборів, яке ставить у нерівні умови платників податків і контролюючі органи та ін. Це призводить до відтоку підприємств у тіньову сферу, тобто до ведення нелегальної діяльності і повному ухилянню від

сплати податків, порушення податкового законодавства і зменшення суми податків, яку необхідно перерахувати до бюджету [1].

Головними чинниками, які підштовхують платників уникати сплати податків, є: кількість податків та рівень податкових ставок; складність у розрахунках податкових сум; високий рівень нестабільності; ефективність роботи податкової служби; рівень суспільної свідомості щодо необхідності сплачувати податки; рівень довіри платників до владних структур; рівень корупції у державі [2].

Зважаючи на те, що оподаткування складається не лише із ставок податків, але й із умов їх адміністрування, можна було б передбачити, що великі ставки податків компенсуються в законодавстві простотою їх обрахування, звітності і сплати, що могло б посилити позиції українського бізнесу.

Дослідження Doing Business показують, що дійсно, кількість податків та платежів в Україні протягом року зменшилась з 147 у 2010р. до 135 у 2011р. і до 28 у 2012р. Однак, за кількістю податків та платежів Україна все ще посідає перше місце в світі. Для порівняння – у Сінгапурі встановлено 5 податків, у Грузії, Швеції та Норвегії – 4, а в Гонконзі – лише 3. Результатом цього є низький індекс інвестиційної привабливості України та його зниження на протязі останнього періоду [3].

Врахування зазначених вище факторів залишило Україну у 2011 році по рівню оподаткування на 181 місці серед 183 країн, не зважаючи на прийняття Податкового кодексу та на задеклароване проведення в країні податкової реформи. Але ж у 2012 році цей показник змінився із 181 місця на 164.

В таблиці 1 наведена динаміка змін показників, що характеризують податкову систему України у 2008–2012 рр. [4]

Таблиця 1 – Показники, що характеризують податкову систему України

Показник	2008р.	2009р.	2010р.	2011р.	2012р.
Місце в рейтингу за легкістю сплати податків	180	180	181	181	164

Загальна сума податків та платежів (% від прибутку)	56,6	57,2	57,2	57,1	54,9
Кількість податків та платежів	147	147	147	135	28
Час (годин на рік) на сплату податків	2085	848	736	657	390

Порівняльні оцінки характеристик та параметрів української системи оподаткування раз за разом доводять її неефективність, заплутаність процедур і форм, що, узагальнюючи, можна визначити як низьку податкову конкурентоспроможність.

Список літератури: 1.Альошкін В.С., Баланюк М.В. «Податкова оптимізація та шляхи спрощення оподаткування підприємств»// Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. – 2011. 2. Моряк Т., Буняк В. Недоліки податкової системи України та необхідність її реформування у контексті антициклічної макроекономічної політики // Вісник Львівського Університету. – 2009. – Вип. 41. – С. 398–409. 3. Н.В. Жмурко, І.П. Парфенюк Зарубіжний досвід країн європейського союзу у сфері удосконалення системи оподаткування та доцільність його застосування в Україні // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.3 4. Paying Taxes–2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://finance.obozrevatel.com/analytics-and-forecasts/92710-paying-taxes-2013-mb-otsenil-progress-ukrainyi-v-nalogovoj-sisteme.htm>